

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr UTBVET 2018/153

Modell för utbildningsutvärderingar

Fakulteten för
utbildningsvetenskaper

Innehåll

<i>Inledning</i>	3
<i>Fakultetens modell</i>	4
Utvärderingsenheter	4
<i>Utbildningsutvärdering</i>	4
Upplägg	5
Självvärdering	5
Bedömargruppens sammansättning	5
Skriftligt material till bedömargruppen	6
Den utvärderade enhetens utvärderingsrapport	6
<i>Årlig systematisk uppföljning av utbildning</i>	6
Kostnader	7

Inledning

Grundläggande för all utbildning inom högskolan är att den följer högskolelagens krav på utbildning och de examensmål som högskoleförordningen fastställer. Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling ska garantera att detta sker. Ansvaret för utbildningsutvärderingarna inom högskolan har skiftat från att ha varit Universitetskanslersämbetets (UKÄ) ansvar till att varje enskilt lärosäte ansvarar för att utvärdera sina utbildningar inom ramen för ett kvalitetssäkringssystem.

Uppsala universitet har beslutat om en decentraliserad modell för utbildningsutvärderingar som lägger ansvaret för utformning, genomförande och uppföljning av utbildningsutvärderingar på respektive områdes-/fakultetsnämnd. Universitetets modell omfattar två delar: årlig systematisk uppföljning av utbildning och utbildningsutvärderingar vart sjätte år.¹ Fakultetens modell ska förutom att utgå ifrån riktlinjerna för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar också utgå från högskolelag (1992:1434) och högskoleförordning (1993:100), samt Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2018/641). Centralt är att fakultetens modell ska vara skarp samt så enkel och kostnadseffektiv som möjligt.

Universitetet har i sina riktlinjer ålagt fakulteterna att täcka in samtliga följande elva aspekter i utvärderingarna, organiserade under fem områden:

Måluppfyllelse, undervisning och examination

- att utbildningarna når målen i högskolelagen och högskoleförordningen (examensordningen) och utbildningsspecifika mål, dvs. att de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade studieresultaten
- att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet
- att undervisningen sätter studenters/doktoranders lärande i centrum
- att målen examineras på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt och att progression säkerställs

Lärarkompetens

- att verksamma i utbildning och handledning har aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens samt att lärarkapaciteten är tillräcklig

Studentmedverkan och studentperspektiv

- att studenterna/doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen
- att en för alla studenter/doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö föreligger

Arbetsliv och samhällsrelevans

- att utbildningen svarar mot individers och samhällets behov av bildning och professionell kunskap och förbereder studenterna för ett framtida arbetsliv

¹ Riktlinjer för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar (UFV 2021/2434)

Inkludering, omvärld och hållbarhet

- att lika villkor och jämställdhetsperspektiv integreras i utbildningen
- att internationalisering och internationella perspektiv främjas
- att hållbarhetsperspektiv främjas

Fakultetens modell

Kvalitetsarbete är en integrerad del av den reguljära verksamheten. Fakulteten och Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (EDU) arbetar kontinuerligt med kvalitet i utbildningen. I det följande beskrivs fakultetens modell för utbildningsutvärderingar vart sjätte år. Vidare beskrivs modellen för systematisk årlig uppföljning. Den årliga uppföljningen av kvalitetsarbetet utgör en del av underlaget inför en utbildningsutvärdering.

Utvärderingsenheter

De utbildningar som Fakulteten för utbildningsvetenskaper ansvarar för har stor bredd både vad gäller nivå, inriktning och typ. Fakulteten ansvarar för såväl generella examina i olika ämnen som yrkesexamina inom förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och specialläraryrket. Utbildningsutbudet består av såväl fristående kurser och program som uppdragsutbildning. Den sistnämnda kan vara både poänggivande och icke poänggivande. Fakulteten har tre forskarutbildningsämnen: didaktik, pedagogik och utbildningssociologi.

Fakulteten för utbildningsvetenskaper har valt att gruppera sina utbildningar i följande utvärderingsenheter:

- huvudområde på grund- och avancerad nivå
- forskarutbildningsämne
- uppdragsutbildning
- lärarutbildningarna

Utbildningsutvärdering

Enligt riktlinjerna för universitetets modell för utbildningsutvärderingar ska varje utvärderingsenhet genomgå en fördjupad utvärdering vart sjätte år. Fakultetsnämnden fastställer en tidsplan för fakultetens utvärderingsenheter inför varje sexårscykel. Beslutet sker efter förslag från utbildningsutskottet eller programkommittén för läraryrket, förslaget tas fram i samråd med institutionerna. Syftet med utbildningsutvärderingarna är att säkerställa att kvalitet uppnås och att examensmålen uppfylls. Vidare ska de fungera kvalitetsdrivande.

Utbildningsutvärderingen ska täcka alla de elva aspekter som finns i universitetets riktlinjer.

Institutionerna ansvarar för planerandet och genomförandet av utbildningsutvärderingen.

Fakultetsnämnden har det övergripande ansvaret för att säkerställa att utvärderingen genomförs och följs upp årligen enligt fakultetens modell och universitetets riktlinjer.

Utbildningsutvärderingen ska bygga dels på en självvärdering, dels på en extern granskning. Den externa granskningen kan ske i form av exempelvis intervjuer, panelbesök eller deltagande observation. Vilket skriftligt material de externa granskarna får del av beskrivs närmare under avsnitt *Skriftligt material till bedömargruppen* nedan.

Upplägg

Institutionerna föreslår upplägg för utvärderingen i samråd med utbildningsutskottet eller programkommittén för lärarprogrammen. Planeringen av en utbildningsutvärdering ska vara klar innan utvärderingsåret börjar. Respektive utvärdering bör vara slutförd i tid för universitets årliga återrapportering aktuellt år. Värt att beakta är att i god tid kontakta tilltänkta bedömare. Förslag på upplägg för utbildningsutvärderingen behandlas i utbildningsutskottet eller i programkommittén för lärarprogrammen inför beslut i fakultetsnämnden.

Detta förslag ska innehålla:

- *Tidsplan*
- *Institutionernas arbete*
Sammansättning av arbetsgrupp och beskrivning av institutionernas arbete med utvärderingen. Såväl berörda lärare som studenter och doktorander ska medverka i planering, genomförande samt uppföljning av utbildningsutvärderingen.
- *Förslag på bedömare*
Önskad kompetens och eventuellt personer

Självvärdering

Institutionerna skriver en självvärdering. Självvärderingen ska vara en analytisk text som behandlar alla elva aspekter som utvärderingen ska täcka in (se s.3). Såväl styrkor som utvecklingsområden ska framgå, inklusive planerade och genomförda åtgärder för kvalitetssäkring. Självvärderingen bör inte överstiga 20 sidor. Till universitetets modell för utbildningsutvärderingar finns också ett dokument med råd och tips vid planering och genomförande av utbildningsutvärderingar, i detta finns exempelvis tips som rör skrivande av självvärdering.²

Institutionerna presenterar ett utkast av självvärderingen för utbildningsutskottet eller programkommittén för lärarprogrammen för diskussion och återkoppling innan självvärderingen färdigställs och skickas till bedömargruppen.

De delar av självvärderingen som rör masterutbildning och utbildning på forskarnivå avslutas med en kort sammanfattning.

Bedömargruppens sammansättning

Bedömargruppen beslutas av dekan. En bedömargrupp kan med fördel utvärdera flera utvärderingsenheter samtidigt.

Bedömargruppen ska utgöras av minst två externa bedömare från ett eller flera lärosäten och minst en intern från annan fakultet. Bedömargruppen bör även innehålla studenter och i relevanta fall avnämare.

² Stöd och råd vid utbildningsutvärderingar (UFV 2021/2434).

Vid utvärdering av forskarutbildningen ska bedömarena inneha minst docentkompetens eller motsvarande samt ha erfarenhet av att handleda doktorander. Bedömargruppen bör även innehålla en eller flera doktorander.

Skriftligt material till bedömargruppen

Bedömargruppen får, innan de påbörjar sitt arbete, tillgång till relevant material. Materialet ska täcka in den sexårsperiod som utvärderingen gäller. Institutionerna ansvarar för att ta fram det skriftliga materialet.

Material som alltid bifogas:

- Självvärdering
- Verksamhetsplaner
- Verksamhetsberättelser

Material som i övrigt är relevant bedöms av fakultet och institution utifrån aktuell utvärdering, exempelvis:

- Urval av examensarbeten/självständiga arbeten
- Utbildningsplaner och kursplaner
- Lärarkompetenslistor (antal lärare, lektor/professor, könsfördelning, kompetens/ämne, högskolepedagogisk utbildning, handledarkompetens)
- Allmän studieplan och kursplaner
- Individuella studieplaner
- Information om antal doktorander, handledare och övriga forskare
- Publikationslistor

Den utvärderade enhetens utvärderingsrapport

De delar av bedömargruppens utlåtande som rör masterutbildning och utbildning på forskarnivå avslutas med en kort sammanfattning.

Efter att bedömargruppen lämnat sitt utlåtande skriver institutionerna en utvärderingsrapport som sammanfattar de viktigaste slutsatserna från såväl självvärderingen som bedömarutlåtandet samt redovisar planerade åtgärder och utvecklingsinsatser. I rapporten ska även utbildningsutvärderingens upplägg beskrivas. Utvärderingsrapporten presenteras först för utbildningsutskottet eller för programkommittén för lärarprogrammen som bereder samt lämnar återkoppling på rapporten. Den tas sedan vidare till fakultetsnämnden som formulerar en slutsats som inkluderar eventuella behov av särskild uppföljning.

För att utvärderingsrapporten ska nå ut till berörda lärare, studenter och doktorander, publiceras den tillsammans med bedömargruppens utlåtande på universitetets interna och externa webb.

Årlig systematisk uppföljning av utbildning

Enligt universitetets riktlinjer ansvarar fakultetsnämnden bland annat för:

- Att nödvändiga åtgärder följs upp årligen [...] till dess de är genomförda eller tills utbildningen lagts ned.
- Att årligen sammanställa och analysera resultat och slutsatser av årets utbildningsutvärderingar inklusive behov av särskild uppföljning, vilket redovisas till rektor inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

- Att åtgärder och utvecklingsinsatser vidtas, samt att vidtagna och kvarstående åtgärder dokumenteras och följs upp på lämplig nivå inom ramen för årlig uppföljning.³

Dessa tre punkter sammanfattas i en årlig rapport som beslutas av fakultetsnämnden efter beredning av utbildningsutskottet eller programkommittén för lärarprogrammen. Rapporten ligger till grund för fakultetens årliga redovisning till rektor som sker via ordinarie verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning. Om det noteras att någon av de 11 aspekterna som ska behandlas inte tagits upp i utbildningsutvärderingen under en sexårsperiod bör utskottet/kommittén uppmärksamma detta inför planeringen av nästkommande utbildningsutvärdering. Om institutionen riskerar att inte uppfylla någon/några av de krav som är kopplade till någon av dessa 11 aspekter ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Kostnader

Delar av kostnaden för bedömargruppen kan äskas från fakulteten enligt upprättat beslut⁴. Övriga kostnader, inklusive eventuella resor och logi, bekostas av institutionerna. En studentmedverkan som är tidsmässigt krävande bör arvoderas, denna kostnad kan äskas från fakultetsnämnden.

³ Underlag till uppföljningen hämtas från EDU:s verksamhetsberättelse eller programkommitténs verksamhetsberättelse.

⁴ Arvode till bedömare i utbildningsutvärdering UTBVET 2018/153